

АДАМ ЗАГАЈЕВСКИ

СТВАРНИ ЖИВОТ

СТАРИ СЛИКАР

Стари сликар стоји поред прозора атељеа,
тамо, где леже
четкице и боје.

Песници очекују надахнуће, док сликари
нападају предмете и лица,
долазе и вичу.

Па ипак, њихове контуре остале су
неизразите, заметене.
Предмети су ослепели, ућутали.

Стари сликар осећа само
нејасан талас светлости,
жудњу за обликом.

И зна, да се чак сада
још увек може појавити
горка радост неразликовања.

ЧЕКАМО

Једног поподнева
Алфред Корто* свирао је Шопена
већ само с плоче
И шта
Већ је вечност
Постоје само деликатност
и мрачне силе
које дремају
Сви чекамо
шта ће бити даље
Већ је вечност
али убрзо ће се завршити
Звуци су муње
не смеју да се заустављају
Нама је допуштено заустављање
молићу лепо
стоп

---

* Алфред Денис Корто (1877–1962), француско-швајцарски пијаниста и диригент, прославио се интерпретацијама Шопена. – Прим. прев.

ИСТАМБУЛ

Поново видим оне дечаке, на поподневном
сунцу, како прстима стежу нос
скачу у море у Истамбулу
с невисоког бетонског мола
Одмах након тога излазише из воде,
пресијавајући се као влажно камење,
да би сместа поново скакали –
као да је *perpetuum mobile* ипак могућ.
Не знам, да ли бејаху срећни, а ја
бејех, на часак, у сјају
мајског дана, посматрајући.

АУТОПОРТРЕТ С ИНФУЗИЈОМ

Господин Загајевски? – проверава себе болничарка.
Да, одговарам, то сам ја.
Антибиотик је прозиран
као изворска вода
никуда не жури.
Напољу видим стари јасен,
раширио младо лишће
радује се ваздуху
и мајском сунцу и ветру.
Јер, болница у недељу,
драги моји, није болница,
већ променада, плажа, летовалиште,
опијум, кардиологија и сан.
Такође видим стадион К. С. Клепадија
плави играју против црвених
а црвени против плавих.
Овде ипак владају мир,
тишина и прозирност;
не учествујем у борби.

ИСТОК

Сунцокрети згњечених лица,
знатижељна боранија оплиће танушне притке.
Идила дубоких башти; певају голубови.
Изнаенада појављује се Замошћ, Лешмјанова* кућа,
затим цвета слез и видиш Белжец**,
празан град, где живи
пола милиона сенки, глува тишина толиких гласова,
и нико више не плаче – само четири
лепе Јеврејке из гета у Колбушовој
већ годинама гледају у објектив као у спасење,
али спасења неће бити, нити га је било,
постоји само објектив, постоји и постојаће
сочиво с плавим одсјајем
као да се алкохол у чаши запалио,
и дрвене црквице очекују ватру
веома мирно, непокретне.
То је исток без сунца, то је сунце
без лета, одатле је близу
до крајњих места, до почетака, до краја,
до црне земље, до бескрајне арије.

---

* Болеслав Лешмјан (1877. или 1878–1937), веома значајан и оригиналан песник, прозни и драмски писац, есејиста, као правник неко време радио је и живео у Замошћу. – Прим. прев.

** Белжец је за време Другог светског рата био концентрациони логор. – Прим. прев.

КАРДАМИЛИ

Галчињски у заробљеничком логору:
побожан као никад пре и после тога.

Шта да уради неко, ко је песник –
у армији, у болници или у свету?

Избеглице из Сирије тону у мору
или се гуше у камионима-хладњачама.

У Кардамилију* на друму лежала је убијена мачка
(с напором избегах да је прегазим)

– због чега бејаше ми је толико жао,
као да сам изгубио неког блиског.

Сигурни смо, скривени
у бетонским кутијама, у страху.

Дува северни ветар, мелтеми,
смокве падају на испуцала уста земље.

Септембар 2015

---

* Кардамили – грчки град на полуострву Мани, у *Илијади* Хомер га наводи као један од 7 градова које је Агамемнон понудио Ахилу, да би се поново придружио борби у Тројанском рату. – Прим. прев.

ЈОГА ГЛАСОВА БОЛНИЧКОГ ХОДНИКА

Ово није Вивалди а ни Штокхаузен
Ово су нешколовани гласови
Ово није *bel canto*
Чујеш шапат понекад и псовку
Или ћутање испуњено горчином
Две старе жене
Разговарају о лекарима
– Онај плавушан је учтивији
На носилима лежи старац белог лица
Има затворене очи
Овде више нема саосећања
саосећање је изашло и дуго се не враћа
ни адресу није оставило

ЧАРЛИ

C. K. Williams in memoriam

Чарли* је својевремено изјавио у Њујорку:
бићемо пријатељи – и били смо пријатељи
током тридесет година.

Бејаше нестрпљив, понекад властољубив
мада је знао, да само деликатност повезује.
Висок, с лицем шпанског племића.

Сваког јутра улазио је у свој атеље
као радник у виноград
наоружан великим маказама маште.

Радио је полако, више пута преписивао
песме – да би од прозе густе од синтаксе
извео стих усхићења.

На први поглед чинио се мало поетичан.
Његов отац продавао је фрижидере и телевизоре
међутим њему се јавио гласник, који је говорио шапатам.

На летњем одмору близу Луке устајао је први
и у врту, у белој целаби из Марока
изгарао је над црним компјутером.

Његова бака рекла му је, да је дошла из Аустрије,
премда се родила у Лавову и пре Острва Елис**
презивала се Грабовјецка

Пријатељство је бесмртно и није му потребно
превише речи. Стрпљиво је и спокојно.
Пријатељство је проза љубави.

Четири дана уочи смрти лежао је у кревету, мршав
попут логораша у Аушвицу великих тамних очију.
Чекао је ослобођење.

---

* Чарлс Кенет Вилијамс (Charles Kenneth /C. K./ Williams, 1936–2015), амерички песник, критичар и преводацац. – Прим. прев.

** Острво Елис у њујоршкој луци је симбол уласка емиграната у САД, од XIX века до данас. – Прим. прев.

НЕДЕЉА

Молим вас, идите у цркву
сваке недеље, у једанаест
или у дванаест, у чистим кошуљама,
у брижно испеглаој одећи.
Идите у цркву, тамо вас чека

свештеник с гојазним подбратком.
Држаће говор поприлично дуго
тоном неописиве надмоћи,
наредиће вам, шта да мислите и шта да чините.

Бог је негде другде, негде другде.
Ми ништа не знамо. У тмини живимо.
Бог је негде другде, негде другде.

Превела с пољског
Бисерка Рајчић